

24 Mózessy Gergely: Noteszlapok Shvoy Lajos püspök fogságából

Az 1879-ben született, kispolgári származású Shvoy Lajos a Regnum Marianum templomépítő plébánosaként vált ismertté. A Prohászka Ottokár halálával 1927-ben megüresedő székesfehérvári püspöki székre XI. Piusz pápa emelte. Az egyházmegyét több mint négy évtizeden át, 1968-ban bekövetkezett haláláig kormányozta.

A püspök a nyilas kormányzattal egyáltalán nem szimpatizált. Tünetőleg távolmaradt Pintér József főispán beiktatási ünnepségétől, miközben a város nyilasok által hivatalából elmozdított polgármestere, Kerekes Lajos családjával a püspöki palotában vészelhette át a város bombázásainak, majd ostromának nehéz napjait. Később papjai védelmében került összetűzésbe a hatalommal: 1944 októberében ugyanis – a városi elit más tagjaival együtt – Bilkei Ferenc plébánost és Neményi Lajos papszerkesztőt letartóztatták, és Komáromba hurcolták. A kiszabadításukra irányuló püspöki erőfeszítések azonban csak a Serédi Jusztinián hercegprímás intervenciója után hoztak sikert.

Székesfehérvár városa 1944. december 23-án került orosz megszállás alá, azonban 1945. január 21-én sikeres ellentámadással a magyar csapatok visszafoglalták. A katonák nyomában február 2-án a nyilas vezetők is visszatértek. Hamarosan, február 8-án a Nemzeti Számonkérőszék 14 csendőre egy alhadnagy vezetésével letartóztatta a püspököt. Vele együtt került fogságba testvére, Shvoy Kálmán altábornagy, Büttner Ferenc kanonok és egy amerikai állampolgárságú fehérvári kispap, Fülöp Ferenc.

A fogoly püspököt előbb Pétre, majd február 14-én Veszprémbe szállították; március elején pedig tovább, Sopronba. Kihallgatásai során számon kérték rajta, hogy nem volt hajlandó a nyilas főispán beiktatásakor püspöki misét mondani (mivel ekkor több papja letartóztatásban volt); hogy nem adott ki központi rendelkezést papjai számára a bolsevizmus elleni prédikációk tartásáról; hogy nem támogatta a város kiürítését; valamint hogy a püspökségen bújtatta – a szabadulása után a városból továbbra is kitiltott – Neményi Lajost. Többek véleménye azonban az, hogy a letartóztatás valódi oka a politikai bosszú. Shvoy Lajos ugyanis aláírta azt a tiltakozást, amelyet több dunántúli főpap juttatott el Szálasi Ferenchez azt kérve, hogy harc nélkül adja fel a Dunántúlt, ne tegye azt hadszínterré. A beadványt kezdeményező Mindszenty József veszprémi püspök is fogságba került 1944. november 24-én. Más, egykorú feltételezés szerint a püspököket voltaképpen túszként tartották fogva; „ütőkártyák” lehetek volna egy esetleges tárgyalás során.

Shvoy Lajos rabságával kapcsolatban számos dokumentumot publikáltak korábban. Két fogolytársának emlékiratai évtizedek óta ismertek: Mindszenty József veszprémi püspöké – majd esztergomi érseke – 1974-ben,⁵⁵⁽⁵⁵⁾ a püspök testvéréé, Shvoy Kálmán nyugalmazott altábornagyé – naplójával együtt – 1983-ban⁵⁶⁽⁵⁶⁾ került kiadásra. A közelmúltban sajtó alá rendeztük Shvoy Lajos 1964-ben keletkezett önéletírását is;⁵⁷⁽⁵⁷⁾ **25** valamint a püspököt gyakran követő, vele rendszeresen kapcsolatot kereső, érdekében közbenjárni igyekvő titkárnak, Bejczy Gyulának naplóját.⁵⁸⁽⁵⁸⁾

Most kerül azonban először kiadásra Shvoy Lajos noteszének tartalma. A székesfehérvári püspök előjegyzési naptárként általában egy kis méretű zsebnaptárt használt. 1945-ben a budapesti Riegler-cég 9 x 12.5 cm-es barna vászonkötésű notesze kísérte mindennapjait. E notesz fogsága idején is társa volt, naptári részébe egy ceruzacsonkkal apró jegyzeteket rögzített mindennapjairól. Alább ezeket közöljük. A notesz végén, a „Jegyzetek” számára fenntartott helyen – némiképp belefolyva a névregiszter részbe is – fogsága egyéb emlékei olvashatóak: szabadon bocsátása érdekében a felsőház elnökéhez, illetve a pápai nunciushoz írt leveleinek fogalmazványai; kihallgatásának kérdései és válaszai, valamint a Pintér főispán exkommunikálására vonatkozó iratok vázlatai. A kötetet fekete műbőr tokba helyezte a kiadó

cég, amely lehetővé tette, hogy mellette néhány fényképet és más iratokat is tartsanak. Shvoy Lajos ezzel a lehetőséggel is élt: az írásunkhoz mellékelte két fényképre itt találtunk rá.

A noteszt a Székesfehérvári Püspöki és Székeskápalani Levéltár őrizte meg, Shvoy Lajos kézirat-hagyatékának részeként (SzfVPL No.1688. csomó). Készült róla biztonsági fotómásolat is –valószínűleg az 1970-es években –, amelyet a püspök perszonális iratai mellé helyeztek (SzfVPL No.5866. csomó).

A szöveg közlése során elsődlegesen a betűhívségre törekedtünk. A helyneveket eredeti formájukban közöljük, a meglehetősen gyakori rövidítéseket csak lábjegyzetben oldottuk fel első előfordulásukkor. A hibásan írt, vagy csonkán jelzett személynevek pontosítása is így történt. Ennek során a fent említett szakirodalmi hivatkozásokban felbukkanó névváltozatokat követtük, ezek hiányában egyházi névtárakban és világi címtárakban megtalálható alakokat tekintettük mérvadónak.

Épp a nagyszámú személynév teszi nyilvánvalóvá, hogy a fogság csak időszakosan jelentett a külvilágtól való hermetikus elzártságot, hisz a püspököt sokan látogatták. Péten és Veszprémben ugyan megélt szigorúbb napokat, de Sopronban már merőben más volt a helyzet. Itt ugyanis a sopronkőhidai börtön helyett az Isteni Megváltó Leányai apácarend zárdájába internálták a főpapot. Hivatalos indoklás szerint nem volt elegendő a férőhely és jogalap a kőhidai elhelyezésre (az intézmény ugyanis csak belügyminiszteri rendeletre fogadhatott volna valakit), a fehérvári emlékezet azonban a börtönparancsnok emberséges hozzáállásával magyarázza a történeteket.⁵⁹⁽⁵⁹⁾ A fogoly lét adottságaihoz képest így a püspök viszonylag jól is érezte magát: székesfehérvári tapasztalatai révén segített az apácáknak átvészelni a légitámadásokat és az ostromot, s csak a viszonyok rendeződésekor, szabadulása után három héttel indult haza székvárosába, ahol a késedelem miatt néhányan már halálhírét költötték... Ezzel együtt le kell szögezünk, hogy a személyi szabadság elvesztése önmagában is kényelmetlenség, háborús időszakban pedig rémisztően hat. Főpapok letartóztatása pedig szinte csak diktatúrák szokása...

[...] ⁶⁰⁽⁶⁰⁾

2006. LX. ÉVFOLYAM 1. SZÁM / 3Sorsfordító esztendő. Adatok és források 1944/45 soproni eseményeihez / 24Mózessy Gergely: Noteszlapok Shvoy Lajos püspök fogságából / 261945. február

261945. február

Csütörtök 8.

Délután 1/2 4-kor csendőrök letartóztatnak Kálmánnal,⁶¹⁽⁶¹⁾ Büttnerrel,⁶²⁽⁶²⁾ Jusával.⁶³⁽⁶³⁾ Este felé visznek egy háborús autóbuszon 11 csendőrrel Pétgyártelep őrszobájába. Botond százados⁶⁴⁽⁶⁴⁾ ismerteti a vádakát.

Péntek 9.

Nem miséztünk. Egész nap várjuk a kihallgatást. Ebéd előtt engem hallgat ki a százados és Török főtörzsőrmester. Kihallgatás igen szívélyes és fesztelen – de fantasztikus.

Szombat 10.

Szt. mise⁶⁵⁽⁶⁵⁾ a telepi új templomban. 1/2 10-kor. Délután 1/4 3-tól 3/4 4-ig Kálmán kihallgatása

Vasárnap 11.

Sztmise 9 és 1/2 10 órakor. Délután 1/4 3-tól 3/4 4-ig Jusa előzetes kihallgatása. Biciklin kijön Emil⁶⁶⁽⁶⁶⁾ meglátogatni.

Hétfő 12.

Ebéd után meglátogat Emil, meghozza a kommissioakat, és Bejczy Gyszi⁶⁷⁽⁶⁷⁾ is hoz elemőzsiát. Emilt áthelyezték Füredre. Sztmise 1/2 9. Török főtörzsőrmester csapatával távozott.

Kedd 13.

Sztmise 8. Délelőtt a várpalotai esperes⁶⁸⁽⁶⁸⁾ keres föl. Délután mind a négyünket jegyzőkönyvileg kihallgatnak.

Szerda 14.

8 órás vonattal Veszprémbe kísér 2 csendőr. Jelentkezünk a városházán. Az angolkisasszonyoknál helyeznek el. Piarista igazgató⁶⁹⁽⁶⁹⁾ és Hoos Józsi⁷⁰⁽⁷⁰⁾ meglátogat.

Csütörtök 15.

27Szigorított, szuronyos kettős őrséget kapunk. A szobát nem szabad elhagyni és egymással nem szabad beszélgetni. Vacsora után meglátogat Kosztolányi Karcsi⁷¹⁽⁷¹⁾ és Bejczy Gyszi.

Péntek 16.

Bejczy Gyszi engedélyt kap és referál, s hoz mindenfélét. Botond százados sztmise után egész délelőtt kihallgat és jegyzőkönyvet vesz fel.

Szombat 17.

Gyszi még itt van. Vasárnap reggel megy haza. Elküldöm Hooshoz és Simon vikáriushoz.⁷²⁽⁷²⁾ P. Márton⁷³⁽⁷³⁾ itt volt és meggyóntatott mindnyájunkat.

Vasárnap 18.

Megadták az engedélyt, hogy szabad az oratóriumban csendes misét mondani. Mily kegyesség. Minden napra jut 2-3 nagy riadó.

Hétfő 19.

Estefelé megjelenik Gyszi újabb szállítmánnyal. 3-szor volt nagy riadó.

Kedd 20.

Betoppant Ángyán Fülöp táborigyőr atya⁷⁴⁽⁷⁴⁾ Farkasgyepűről. Itt járt Csúcs kanonok,⁷⁵⁽⁷⁵⁾ de nem engedték be. Estefelé az óvóhelyen feltűnt Skorka,⁷⁶⁽⁷⁶⁾ szintén letartóztatva. 4-szer volt riadó.

Szerda 21.

Már egy hete vagyunk itt. Rossz éjjel volt, összetört. Skorkát is letartóztatták. Szabadon járhat, de Veszprémet nem hagyhatja el. 4-szer volt riadó.

Csütörtök 22.

Délben meglátogat Vendel apát.⁷⁷⁽⁷⁷⁾ Jelenti, hogy H D + R SCH + K akciójáról.⁷⁸⁽⁷⁸⁾ Skorkával

találkoztam. Megtörte édesanyja halála. Nappal négyszer, éjjel kétszer volt riadó. 1/2 2-kor fekdüztünk.

Péntek 23.

Egész nap riadómentes volt. Este 1/2 10-kor volt rövid riadó. Gyuszi ismét megjött. Meghozott mindent, ami internáláshoz szükséges.

Szombat 24.

Sok riadó. 3 nagy riadó! Csendőr engedélyével a folyosón brevizek.⁷⁹⁽⁷⁹⁾ A sok üléstől fáj a gyomrom. Feri⁸⁰⁽⁸⁰⁾ bátyja hozott mindenfélét. Küldök üzenetet haza. P. Márton ²⁸meggyóntatott. Röpcédulán állítólag azt üzenték, hogy 25-ig elintézik Veszprémet. Mindenki, még a legó⁸¹⁽⁸¹⁾ is ideges. Össze-vissza riaszt.

Vasárnap 25.

Feri miséje alatt volt 1. riadó. Egész nap sok kis riadó. Délelőtt séta a napra. Mindszenty ppk titkára⁸²⁽⁸²⁾ volt itt és du. Babits kanonok plébános.⁸³⁽⁸³⁾ Csendes, nyugodt nap.

Hétfő 26.

Schultz Józsi, Hankó jószágigazgató⁸⁴⁽⁸⁴⁾ érdeklődik, mivel segíthetne. Szemes Józsi, Krisztián⁸⁵⁽⁸⁵⁾ megjelenik.

Kedd 27.

Vörös Kálmán törzsőrmester közli a szigorítást: nem szabad beszélni, levelet írni, kapni, vendéget fogadni, csomagot kapni vagy küldeni. 1 tál étel, este-reggel kávé. Rádió tilos.

Szerda 28.

Nyilasok veszik át az őrizetet. Tilos misézni menni és sétálni. Silentium.⁸⁶⁽⁸⁶⁾ Főispánnal közlöm az excommunicációt. [...] ⁸⁷⁽⁸⁷⁾

2006. LX. ÉVFOLYAM 1. SZÁM / 3Sorsfordító esztendő. Adatok és források 1944/45 soproni eseményeihez / 24Mózessy Gergely: Noteszlapok Shvoy Lajos püspök fogságából / 261945. február / 1945. március

1945. március

Csütörtök 1.

Silentium. Párszor lemegyünk az óvóhelyre. Ez a séta. Gyuszi este megérkezik Szhelyről.⁸⁸⁽⁸⁸⁾

Péntek 2.

Nagyon sok a riadó éjjel-nappal. Egy nagy riadó. 11-től 3-ig tartott. Kétszer is voltunk az óvóhelyen. Nyilas ör küld sétálni a folyosóra.

Szombat 3.

A jó Páter meggyóntatott. Egymást érik a riadók. Éjjel-nappal. Legtöbb kis riadó!

Vasárnap 4.

Szinte egész nap riadó. 2 nagy riadó. Éjjel-nappal vonulnak a nagy autók, tankok a zárda előtt.

Hétfő 5.

Még mindig vonulnak a tankok. 11. Vörös törzsőrmester Büttner elviszi. Állítólag hazaengedték. Du. S. Gy. ⁸⁹⁽⁸⁹⁾ volt egy percre itt.

²⁹Kedd 6.

Állítólag It ⁹⁰⁽⁹⁰⁾ megtalálták. Volt kis riadó, de elég csendes nap. Este 7-kor jött a parancs: menekültek 3 óra alatt hagyják el a zárdát, katonaság jön – és nem jött.

Szerda 7.

1/2 10-kor felszólít a nyilas őr, hogy csomagoljunk, mert délután, ha megjön az autó, elszállítanak. Csomagolás, várás egész nap. Este újabb rendelet. Vasúton megyünk Sopronba, indulás reggel 1/2 7-kor.

Csütörtök 8.

Indulás 1/2 8 után. Átadják a f. ⁹¹⁽⁹¹⁾ internálási végzését Sopron-Kőhidára. Gyalog megyünk Jutasra. Vonat 11 felé érkezik. Indulás alatt nagy riadó. Borzasztó lassú utazás. Rengeteg álldogálás. Szombathelyre érkezés este 8 óra. Ajkán nagy riadó 1 1/2 óra.

Péntek 9.

Éjjel az információs irodában széken töltjük [az időt]. Sopronba indulás 3.30-kor. Megérkezés 1/2 10-re. Gyalog indulunk el a városházára, hogy kocsit szerezzünk Kőhidára. Bencéseknél misézem. Fagyos nyilas főőr őrizete alatt. Hóman. ⁹²⁽⁹²⁾ Reggeli a rendházban. Újabb fordulat. Kőhida csak belügyminiszteri rendeletre hajlandó befogadni. Addig az Isteni Megváltó Leányaihoz megyünk. Találkozás a veszprémi ppk úrral ⁹³⁽⁹³⁾ az óvóhelyen. 2 nagy riadó. Ebéd alatt és ebéd után.

Szombat 10.

Du. Oswald Tibor.

Vasárnap 11.

Du. Papp Kálmán kanonok plébános.

Hétfő 12.

12 nagy riadó 1/2 3-ig. Du fodrász, hajvágás. Burkler Krüger Aladár, soproni nagyprépost ⁹⁴⁽⁹⁴⁾ és Mike ⁹⁵⁽⁹⁵⁾ alperjel Pannonhalmáról.

Kedd 13.

2 kis riadó. Elkészültem írásaimmal miniszterek és a Mentelmi ⁹⁶⁽⁹⁶⁾ részére. Vacsorára betoppan Gyuszi útban Kőhida felé. Velünk vacsorázik és alszik.

Szerda 14.

de 1/2 11-től nagy riadó 1/2 4-ig. Ebéd 1/2 4. Gyuszi itt volt és autóról lemaradt, így itt is aludt.

Csütörtök 15.

30 11 kis riadó, 1/2 12-2 nagyriadó. Pinezichhel⁹⁷⁽⁹⁷⁾ megismerkedem. Szabó Szádok atya⁹⁸⁽⁹⁸⁾ gyóntat.

Péntek 16.

1/2 12 kis riadó, 12 nagy riadó 3-ig. Pinezics.⁹⁹⁽⁹⁹⁾ Főnöknőnek gratulálunk. Mária Terézia és Stefánia nővér az árvaházból. Kelényi Ottó és Mersey István.¹⁰⁰⁽¹⁰⁰⁾ Nagy Elekné. Este 7 kis, 1/4 8 - 8 nagy riadó.

Szombat 17.

Czermann Antal. 3 kis riadó, 1/4 4-ig. Meghívtak 22-ére felsőházi gyűlésre. Vajna bü. min¹⁰¹⁽¹⁰¹⁾ 28[-ra] a Nemzetvezetőhöz egyházi megbeszélésre.

Vasárnap 18.

8 Katonaszázados sztmiséje. 12 kis riadó, 1/2 1-ig. 1/2 2 - 1/2 3 nagy riadó. Jávor Egon O.S.B., Oswald Tibor és neje. 1/2 7 Mindszenty ppk úr tiszteletére¹⁰²⁽¹⁰²⁾ vacsora. Utána a nővérek szerenádja. 7-8 kisriadó.

Hétfő 19.

8 ünnepélyes Szt. József mise. Kató. 1/4 12 kis riadó 1/2 1-ig. 20.55. kis riadó 22.50-ig.

Kedd 20.

13.45 kis riadó 13.55-ig, 13.55 nagy riadó 15.20-ig, 15.45 nagy riadó 16.10-ig. Az a hír járja, hogy Szfhv.¹⁰³⁽¹⁰³⁾ újra az oroszoké. Fiat voluntas tua.¹⁰⁴⁽¹⁰⁴⁾

Szerda 21.

1/2 1 kis riadó, 1 nagy riadó 1/2 3-ig. 1/2 4 kis riadó. 3/4 4-ig. Kelényi Ottó hozott híreket Fhvárról: Szfhvár¹⁰⁵⁽¹⁰⁵⁾ szombat délben elesett, az oroszok Várpalotát lőtték. Hétfőn délben így nem tudott bemenni.

Csütörtök 22.

3/4 10 nagy riadó 10-ig. 11 kis riadó. 1/2 1 nagy riadó 1/4 3-ig. 5 kis riadó 1/2 6-ig. Szabó Szádok atya. Marothy képviselő.¹⁰⁶⁽¹⁰⁶⁾

Péntek 23.

Orbán László. 11 kis riadó. 3/ 12 nagy riadó 1/4 3-ig, 3/4 3 kis riadó.

Szombat 24.

Nincs riadó. Dél előtt 10-12 kerti munka. Veszprém, Zirc elesett.

31 Vasárnap 25. Gyüm B. A.¹⁰⁷⁽¹⁰⁷⁾

1/4 12 kis riadó 1/4 2-ig. 10 perc múlva újra kis riadó 1/4 3-ig. Hóman Bálint. Gyönyörű nap van. [...]¹⁰⁸⁽¹⁰⁸⁾

Hétfő 26.

1/2 10 kis riadó. 1/2 11 nagy riadó 3/4 4-ig. Kind szatmármegyei áldozópap¹⁰⁹⁽¹⁰⁹⁾. Dél előtt szél,

borul. Szombathely felől nagy világító rakéta tűz és Sztalin gyertya.¹¹⁰⁽¹¹⁰⁾

Kedd 27.

1 nagy riadó 3-ig. 1/4 10-től kis riadó. 10-től nagy riadó 1/2 11-ig. Schlamadinger József.

Szerda 28.

Ebéd után 2 detektív szabadnak nyilvánít. 3/4 8-től kis riadó, 1/2 9-1/2 10 nagy riadó. Bombázás az óvoda előtt. Éjjel 1-2-ig nagy riadó.

Csütörtök 29.

Egész nap riadó, kisebb-nagyobb bombázás a város egész területén. Éjjel ugyancsak. Éjjel [a] lovarda leég.

Péntek 30.

Reggel 6-kor Győre rendőrőrmester¹¹¹⁽¹¹¹⁾ jelenti, hogy a vezetők elmenekültek, s ő szabad lábra helyez minden foglyot. Így Kálmán is szabad. Riadó. Bombázás egyre tart éjjel-nappal. Éjjel raták zümmögnek és bombáznak. Távoli ágyúzás erősen hallatszik.

Szombat 31.

Távoli ágyúzás egyre közeledik. Riadó sokszor van, de bombázás egyre gyéribb. Este 7-kor orosz katonák géppuskázzák az utcát. Éjjel 1-kor jön ez első orosz járőr. Rapaics városparancsnok¹¹²⁽¹¹²⁾ elmenekült. Dávidházy ezr.¹¹³⁽¹¹³⁾ veszi át. A ném. paral¹¹⁴⁽¹¹⁴⁾ sikertelen tárgyalás után magyar csapatokkal leteteti a fegyvert. Orosz Balfról támad, este 9 órára már a bécsi hegynél üldözi az oroszokat. Német védelem = 0.

2006. LX. ÉVFOLYAM 1. SZÁM / 3Sorsfordító esztendő. Adatok és források 1944/45 soproni eseményeihez / 24Mózessy Gergely: Noteszlapok Shvoy Lajos püspök fogságából / 1945. április

1945. április

Vasárnap 1. Húsvétvasárnap

Sztmisa a nővérek óvóhelyén. Nagy izgalom. Ebéd után Mindszentyvel várospar.hoz megyünk, értünk küldött. Föjlajánlja, hogy haza vitet. Bombázás szünetel. Megszervezzük a ház védelmét.

Hétfő 2.

³²Sztmisa a katonák kórtermében. Orosz katona beront, de kidobják. Szervezés mind jobban kialakul. Kórház nehézkes, nincs vezetője. Egész nap meglepetések. Szt. Józsefben orosz kórház telepszik. Harc a zárda érdekében.

Kedd 3.

Kálmánnal a várospar.nál keresünk oltalmat a háznak – sikermentesen. Ebéd közben Vörös Jánosné és Vörös Tibor eljönnek Zsuzsannáért. Séta a Lővéreknél. Látogatás a Szt. Imre Kollégiumban.

Szerda 4.

Látogatás a bencésekénél és Papp Kálmánánál. Bencésekénél a G.P.U.¹¹⁵⁽¹¹⁵⁾ karmaiba szaladunk.

Délután a várospar.nál a hazautazás ügyében.

Csütörtök 5.

Burkler nagyprépostnál, az Orsolyáknál és Szabó Szádok atyánál látogatás. Délután USA-val a várospar.nál. Részeg orosz katona az utcán lefog.

Péntek 6.

Az oroszok az anyaházi katonakórházat lefoglalták. Kertben tisztogatás. Délután a várospar.-nál a zárda megvédése ügyében a kórház par.nokság részéről.

Szombat 7.

Kertben tisztogatás, trágyadomb készítés. Veszprémi ppk. úr a hazautazás ügyében. Óriási szél 2 napja. Az idő hidegre fordult.

Vasárnap 8.

Látogatás a kórházpar.nál az autó szerzése ügyében. A komandantnál¹¹⁶⁽¹¹⁶⁾ certificat¹¹⁷⁽¹¹⁷⁾ ügyében. Igen hideg van. Elkél a bekecs.

Hétfő 9.

Délelőtt kerti munka 4-ig. Kálmán volt a várospar.nál - sikermentesen. Igen hideg szél fúj.

Kedd 10.

Délelőtt kerti munka 5-ig. Kálmán volt a vasúton. Egyelőre semmi. Fölmelegedik, Szép tavaszi nap.

Szerda 11.

Kerti munka 10-12-ig és 3-5-ig. Délelőtt M ppk¹¹⁸⁽¹¹⁸⁾ is segít. A jóra való kórházi par. alezredes Bécsbe megy. Pompás kerítést építettünk a szétlőtt fal – helyett.

Csütörtök 12.

Kerti munka 10-től 5-ig Mindszenty ppkkel. Az a hír jött, hogy a primás Nagycsütörtökön¹¹⁹⁽¹¹⁹⁾ meghalt. Bencések megerősítették. Rengeteg az ordító részeg a kórházakban.

Péntek 13.

33Esős nap. Délelőtt M. ppk látogat. Codexet¹²⁰⁽¹²⁰⁾ tanulmányoztam. Délután olvasás. Wien elesett.

Szombat 14.

Le akarják foglalni a zárdát. Nagy deputáció. Archangela és Engelberta nővérek, M. ppk, Lányi pl.,¹²¹⁽¹²¹⁾ Kálmán és én a Commandantéhoz, a rendőrkapitányságra és a polg.mesterhez.¹²²⁽¹²²⁾ Az angolok Berlin védőövezetébe értek. Állítólag amerikai illetve szövetséges bizottság jött Sopronba. Szállítják haza a Németországban talált szövetséges foglyokat.

Vasárnap 15.

Délelőtt olvasás. Délután Mindszenty + a Sion zárda hittanára.¹²³⁽¹²³⁾ Meghalt a győri pp,¹²⁴⁽¹²⁴⁾ Mihály rozsnyói pp.¹²⁵⁽¹²⁵⁾ Horváth Győző. Nuncius¹²⁶⁽¹²⁶⁾ Rómába ment.

Hétfő 16.

Horváth Kálmán és Visy Rafael¹²⁷⁽¹²⁷⁾ értem jöttek. Tőlük tudom, hogy Bergendyt¹²⁸⁽¹²⁸⁾ lelőtték, a palotát kifosztották. Dél előtt az állomáson vagon szerzünk. Látogatás Kuthy¹²⁹⁽¹²⁹⁾ ezredesnél, Schlamadinger Józsinál. Csomagolás, búcsúzás az egész háztól.

Kedd 17.

6 sztmise, búcsúzás. 8 állomásra vonulás. Várakozás du. 4-ig. Vagont kapunk. 5-kor indulás 7 1/2-kor Eszterháza. Mozdony bedöglik. Eszterházán¹³⁰⁽¹³⁰⁾ éjjelezünk.

Szerda 18.

Reggel átkapcsolást kérünk egy olajtartályos vonathoz. 8 indulás az új szerelvényel Bajom¹³¹⁽¹³¹⁾ első állomásnál délig állunk. Délben indulás. 1/2 3-ra érünk Celldömölkre. Itt állunk közvetlen – hajnalig.

Csütörtök 19.

Hajnalban indulás, beérkezünk Pápára. Pár óra állás után Pápa Teszér, pár órás állás után Veszprém Varsány. Éjfél után Kisbér, pár óra után indulás Fehérvárra. 1/2 5-re érkezünk a Balatoni útig. 1/2 7-re beengednek.

Péntek 20.

Te Deum laudamus...¹³²⁽¹³²⁾

[...] ¹³³⁽¹³³⁾

34. „Internálásunkból. Kálmán, Héjj Károly, és Gyulay Fodor közellátási tanácsos fogolytársakkal az Isteni Megváltó Leányai zárdájának kertjében. 1945. március.” (Shvoy Lajos felirata a fénykép hátoldalán)

„Internáltak sétája. 1945. március. A soproni Isteni Megváltó Leányai kertjében Kálmán, a Zárdavédelem parancsnoka, Héjj úr, a munka és helyreállítás vezetője.” (Shvoy Lajos felirata a fénykép hátoldalán)